



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/257/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

277/2011. (X. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. május 12-én előterjesztett **panaszát** a 2011. október 5-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szervek felettesének – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban BRFK) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre egyrészt nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2011. május 12-én a Testület ügyfélszolgálatán személyesen adta elő sérelmeit.

Elmondása szerint már három ízben járt panaszával a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságon, de ügyében nem történt előrelépés. Előadta, hogy 2011. április 25-én M. téri földszinti lakása előtt több gyerek randalírozott, akikre rászólt a felesége. A gyerekek ezt követően elmentek, de később visszatértek egy felnőttel, és gázpisztollyal rálóttak az ablakukra. A panaszos ekkor bejelentést tett a 107-es telefonszámon. A panaszos elmondása szerint két járőr érkezett a helyszínre, akik rádión értesültek arról, hogy a közterületesek is látták és hallották az esetet.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos május 2-án érdeklődött ügye állásáról a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságon, de a kapus nem tudott felvilágosítást adni a fejleményekről. A V. utcából átküldték a T. utcába, de ott sem járt sikerrel. Ezt követően ismét a V. utcába irányították, mondván, ha volt ilyen ügy, akkor az ügyeletes tiszti naplóban bizonyára rögzítették. Az ügyeletes tiszt a panaszos és neje adatait felvette, majd visszahívást ígért, de ez nem történt meg. Május 4-én, a panaszos ismételt kísérletet tett a panaszírodán, de a panaszfelvevő sem találta semmi nyomát az ügynek. A panaszfelvevő úgy tájékoztatta, hogy május 7-én ugyanaz a tiszt lesz szolgálatban, mint aki április 25-én ügyeletes volt. A megadott napon a panaszos ismét megjelent az irodán, ahol az ügyintéző hölgy megpróbálta az esetről kiállított iratokat felkutatni, de csak annyi eredményre jutott, hogy megállapította: az április 25-én történetekről még jegyzőkönyv felvételére sem került sor. A panaszos az ügyintézővel folytatott beszélgetést rögzítette, és a felvételt tartalmazó CD-lemezt a panaszírodán átadta a Testület munkatársainak.

A panaszos által 2011. május 7-én, a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság panaszírodáján készített hangfelvétel rögzíti a panaszos részletes beszámolóját az április 25-én történt eseményekről, valamint tanúsítja, hogy az ügyeletes tiszt megkísérel adatokat fellelni a foganatosított intézkedésekről. A Testület rendelkezésére bocsátott CD-lemezen hallható a panaszfelvevő által a panaszos részére nyújtott tájékoztatás, amely szerint a panaszos által tett bejelentés alapján eljárás megindítására nem került sor. A panaszos, a felvételen újból részletesen elmondja a lakásánál történt eseményeket, azonban beszámolóját a Testület panaszírodáján jegyzőkönyvbe vett nyilatkozatához képest bővebb információkkal kiegészítve adja elő. Ezek szerint, lakásában a gázszagot a rendőrök is érezték, az ablakán keletkezett repedéseket látták, a közterületesek pedig a fegyverhasználatot is tudják tanúsítani.

A panaszos elmondta, hogy a lakásán intézkedő rendőrök csak adatfelvételt végeztek, helyszínelést nem folytattak. A panaszos a Testületről május 7-én szerzett tudomást, amikor észrevette a Testület plakátját a rendőrkapitányságon.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztályának III. Ügyeleti Osztálya által 2011. június 16-án készített jelentés szerint a panaszos 2011. április 25-én 14 óra 57 perckor bejelentést tett a segélyhívó vonalon, mert lakásának ablaka előtt elmondása szerint 8-10 férfi kiabált, akik be akarták törni az ablakát, és felesége az ablakon kinézve némelyik fiatal kezében fegyvert is látott. 15 óra 2 perckor megkülönböztető jelzés használatával a Bevetési Főosztály állományába tartozó Rendész 202, 203 és 216 tagállomásokat küldték a helyszínre, azzal az utasítással, hogy viseljenek lövedékálló mellényt az intézkedés foganatosításakor. 15 óra 4 perckor az első egység a helyszínre érkezett, és jelezte, hogy a megjelölt útszakaszon nem talált senkit. A bejelentő maga is a helyszínre érkezett, miután telefonon sikerült vele felvenni a kapcsolatot.

A 202-es tagállomás jelentése szerint egy szemtanú elmondta, valóban látott hangoskodó fiatalokat a helyszínen, és hallott egy pukkanást is, de annak forrását nem ismeri. Ezt megerősítették a közterület felügyelet helyszínen tartózkodó munkatársai is, akik az

elhangzottakat annyival egészítették ki, hogy látták a csoportot a K. tér irányába távozni. A jelentés kitér arra is, hogy a tanúk személyét a helyszínen nem pontosították – az is elképzelhető, hogy nem a közterület felügyelettel, hanem a kerületőrökkel sikerült beszélniük.

Miközben a 202-es és a 216-os tagállomások a csoport felkutatása iránt intézkedtek, a 203-as egység meghallgatta a panaszost és feleségét. A feleség először úgy írta le az elkövetőt, hogy fehér atlétatrikót viselt, néhány perc múlva viszont már barna trikóra emlékezett – bővebb személyleírást egyáltalán nem tudott adni. A rendőrök rongálódást az ablakon, illetve a lakásban nem észleltek és lőszerhüvelyt sem találtak.

A járőrök 15 óra 26 perctől kutattak a környéken a csoport után, és számos személyt ellenőriztek a nyilvántartásban, de a fehér vagy barna trikós férfit nem találták meg.

Mivel a rendőrök a helyszínen bűncselekményre utaló körülményeket nem találtak, és a durranás forrásáról senki sem tudott információt adni, úgy foglaltak állást, hogy bűncselekmény megalapozott gyanúja nem áll fenn. A panaszos és felesége személyleírást adni nem tudott, rongálás vagy fegyverhasználatra utaló nyom hiányában helyszíni szemle lefolytatása is indokolatlan lett volna – tehát az intézkedés befejezéséről döntöttek.

A jelentés megjegyzi, hogy a panaszos gyakorlatilag semmit sem tett a tényállás tisztázása és az állítólagos elkövetők elfogása érdekében.

2) Az Országos Rendőr-főkapitányság Gazdasági Főigazgatóság Információtechnológiai Osztály Távközlési Alosztályának Műszaki Csoportja jegyzőkönyv útján tájékoztatta a Testületet, hogy a 2011. április 25-én megtett bejelentést 2011. június 16-án megkísérelték visszahallgatni, de a felvételt már nem találták a rendszerben, mivel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 42. § (7) bekezdése alapján a hanganyagok megőrzési ideje 30 nap.

3) 2011. június 17-én kelt nyilatkozatában a panaszfelvevő beszámol róla, hogy 2011. május 4-én reggel 8 órától kezdve ő látott el szolgálatot. Jelentésében elmondta: nem emlékszik arra, hogy a panaszossal, vagy a panaszban szereplő eseménnyel kapcsolatban intézkedett volna.

4) Az ügyeleti eseménynaplóban nem található bejegyzés, mely azt tanúsítaná, hogy 2011. május 4-én a panaszos a rendőrség épületében járt volna.

5) A BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság ki- és beléptetést rögzítő bizonylata tanúsítja, hogy a panaszos 2011. május 7-én 10 óra 26 perctől 10 óra 48 perctig a rendőrkapitányság V. utcai épületében tartózkodott.

6) A 2011. május 7-én ügyeletes tiszti feladatokat ellátó r. törzsőrmester 2011. június 28-án kelt jelentése szerint a panaszos aznap valóban megjelent a kapitányság épületében azzal a céllal, hogy tájékozódjon a sérelmére elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatban. Az ügyeletes tiszt az iktatókönyvekben releváns bejegyzést nem talált, ezért felvette a kapcsolatot a Központi Ügyelet irányítójával. Az irányító tájékoztatta, hogy mivel tudomása volt a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság létszám-problémáiról, őket nem is értesítette az ügyről, hanem azt közvetlenül a Rendész tagállomásnak adta ki. Faxon elküldte az erről készült

ügyeleti napló bejegyzését, és közölte, azért nem utasította jelentés készítésére a tagállomást, mert rongálás nem történt. A fentiekről az ügyeletes tájékoztatta a bejelentőt, és közölte vele, hogy mivel az intézkedést nem a saját tagállomásuk foganatosította, további információkkal szolgálni nem tud a történetekről.

III.

A panaszos jegyzőkönyvbe mondott bejelentésében sérelmezte: hiába kereste fel három alkalommal a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságot, ügyében még mindig nem történt semmilyen fejlemény. A Testület ezért első sorban vizsgálta, hogy a rendőrök a panaszosi bejelentést követően eleget tettek-e jogszabályban rögzített intézkedési kötelezettségüknek, és kellő segítséget nyújtottak-e számára. A panasz tartalmából következik, hogy a rendőri intézkedés elmaradásán túl a panaszos azt is sérelmezi, látogatásai nem jártak eredménnyel a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságon, ezért a Testület azt a kérdést is vizsgálata alá vonta, hogy megadta-e a megfelelő felvilágosítást a rendőrség a panaszosnak a bejelentése nyomán foganatosított intézkedésekkel kapcsolatban.

Az eljárás során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések panaszolt hiánya, valamint a felvilágosítás megadásának – állítólagos – elmaradása érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, valamint az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében írt jogorvoslathoz való jogát – az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt a kérdést vonta vizsgálata körébe, hogy keletkezett-e a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége, és ha igen, eleget tett-e ennek a panaszos telefonos bejelentésének észlelését követően.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint, a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki: bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumok, valamint a panaszbeadvány a bejelentéssel kapcsolatos információi alapján megállapítható, hogy a bejelentés a közbiztonságot, valamint a közrendet veszélyeztető cselekményre hívta fel a rendőrség figyelmét, tehát intézkedési kötelezettsége keletkezett.

A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokból kitűnik, hogy miután a panaszos megtette bejelentését a segélyhívó vonalon, a rendőrség 3 tagállomással, alig 10 percen belül a helyszínre érkezett. Ekkorra a megjelölt útszakaszon már senkit sem találtak, a szemtanúk pedig nem tudták megerősíteni a panaszos feleségének állítását, miszerint az elkövetők felfegyverkezve érkeztek a ház elé. A helyszínen tartózkodók valóban hallottak egy

pukkanást, de annak forrását nem tudták azonosítani – elmondásuk szerint akár egy petárda hangja is lehetett.

A rendőrségi jelentés szerint sem a bejelentő, sem a felesége nem tudott információt adni a durranás forrásáról, és a rendőrök a helyszínen bűncselekményre utaló nyomokat (rongálódást az ablakon, a lakásban, vagy löszert) nem találtak.

A rendőrségi jelentés szerint a panaszos felesége mindösszesen a feltételezett elkövető trikójának színére emlékezett (arra is bizonytalanul). Ennyi információ alapján nem valószínű, hogy bárkit is azonosítani lehet, különösen nem egy népes B. városbeli kerületben, a járőrök azonban mégis közel fél órán keresztül kutattak a környéken, és végeztek szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket a nyilvántartásban.

Annak alapján tehát, hogy a rendőrség a segélyhívó telefon fogadását követően rövidesen a helyszínre érkezett, és az iratok tanúsága szerint tanúkutatást végzett, valamint megkezdte az elkövetők forrányomos keresését, a Testület álláspontja szerint maradéktalanul eleget tett az Rtv. szerinti intézkedési kötelezettségének, ennek megfelelően a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült.

2) A Testület vizsgálta továbbá azt a kérdést is, hogy a bejelentés nyomán fogatosított eljárási cselekményeket követően fennállt-e további intézkedési kötelezettsége a rendőrségnek.

A helyszínen tapasztaltak kapcsán gyökeresen eltér egymástól a panaszos és a járőrök beszámolója. A panaszos úgy véli, a rendőrség nem követett el mindent annak érdekében, hogy a feltételezett elkövetőket kézre kerítse. A panaszos álláspontja szerint a bűncselekményre utaló jeleket a helyszínen maguk a rendőrök is észlelték, ezért nem érti, mi az oka annak, hogy további intézkedések fogatosítására nem került sor. Előterjesztett panaszában kifogásolta, hogy ügyében a rendőrkapitányságon tett látogatásait követően sem történt számottevő előrelépés.

A rendőri jelentésben foglaltakból kitűnik, hogy a helyszínre érkezett járőrök bűncselekményre utaló jeleket nem fedeztek fel. Miután meggyőződtek arról, hogy bűncselekmény megalapozott gyanúja nem áll fenn, a helyszíni szemle megtartásától eltekintettek, és az intézkedést befejezték.

a) A Testületnek a fenti panaszosi felvetés kapcsán elsődlegesen a hatáskörét kellett vizsgálnia.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos hangsúlyosan sérelmezte azt, hogy a rendőrség helyszínen tett intézkedéseit (felvilágosítás kérés, tanúkutatás, forrányomos keresés) követően nem indult eljárás az ügyben. **A Testület ezzel kapcsolatban rámutat, hogy a fenti, hatásköri rendelkezések alapján nincs lehetősége annak vizsgálatára és elbírálására, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e arról, hogy az ügyben nem indítja meg a büntetőeljárást. Ez a büntetőeljárás sajátlagos jogorvoslati rendszerébe tartozó kérdés, amelyre az 1998. évi XIX. törvény 196. § (1) bekezdése által biztosított panasz lehetősége irányadó.**

b) Arra nézve ugyanakkor, hogy a rendőrségnek volt-e a panaszosi bejelentéssel kapcsolatban további intézkedési kötelezettsége (pl. akár a helyszín biztosítása kapcsán) – **a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőrség és panaszos álláspontja közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem tudja feloldani, így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának megsértése vonatkozásában nem állapított meg alapjogsérelemet.**

3) A Testület a panaszbeadvány nyomán vizsgálata tárgyává tette, hogy az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerinti előírásnak, mely szerint a rendőr köteles a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni, eleget tettek-e a rendőrség munkatársai.

A panaszos elmondása szerint május 2-án, 4-én és 7-én is megkísérelte cselekvésre bírni a hatóságokat, azonban látogatásai közül egyedül az utolsó támasztható alá a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság által kiállított beléptetési bizonylattal. A panaszos 4-ei látogatása kapcsán rendelkezésre áll az ügyeletes panaszfelvevő jelentése, aki egyáltalán nem emlékszik a panaszosra, valamint arra, hogy ügyében aznap intézkedett volna. Az ügyeleti eseménynaplóban nem található olyan bejegyzés, amely arról árulkodna, hogy a panaszos az épületben tartózkodott volna.

Az intézkedésről jelentés nem készült – ennek kielégítő magyarázatát adta az ügyeletes tisztnak a panaszos május 7-ei látogatásáról írt beszámolója. Ezek szerint a Központi Ügyelet irányítója döntött úgy, hogy nem utasítja jelentés készítésére a járőröket, valamint nem értesíti a Bűnügyi Technikai Osztályt sem, mivel a tagállomás visszajelzése szerint rongálás nem történt. A bizonyítékként csatolt hangfelvétel alapján megállapítható, hogy 7-én a panaszos tájékoztatót kért az ügyeletes tiszttől ügyének állásáról, ugyanakkor olyan kijelentést nem tett, ami arra utalt, hogy kifejezetten panaszt kíván tenni az intézkedő járőrök, vagy a rendőrség eljárása ellen. A hangfelvétel és az ügyeletes tiszt csatolt jelentéséből kitűnik, hogy a szolgálatban lévő r. törzsőrmester a Központi Ügyelet irányítójával kapcsolatba lépve igyekezett adatokat fellelni a panaszost ért incidenssel kapcsolatban, a rendelkezésére bocsátott információkról pedig a panaszost megfelelően tájékoztatta. A panaszos a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságon tett másik két látogatásának hivatalos nyoma nem lelhető

fel, a 4-ei látogatás kapcsán a panaszos, valamint a panaszfelvevő beszámolóit egymástól eltérnek.

Mivel a bizonyítékként csatolt hangfelvétel tanúsága szerint a panaszost a rendőrségen május 7-én tett látogatásával összefüggésben jogsérelem nem érte, és a panaszos által kifogásolt egyéb események megtörténtét alátámasztó egyéb adat nem áll a Testület rendelkezésére, a Testület a panaszos jogorvoslathoz való jogának (a konkrét esetben panaszjogának) sérelmét nem tudta megállapítani.

IV.

A Testület megállapítása szerint a panaszos segélyhívására a rendőrség megfelelően reagált, intézkedési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült. A Testület ugyanakkor bizonyítottság hiányában, valamint az egymásnak ellentmondó rendőri és panaszosi állítások folytán nem tudta megállapítani a panasz egyéb részeinek megalapozottságát (illetőleg részben hatáskörének hiányát is meg kellett állapítania), ezért a rendelkező részben foglaltak szerint az ügyet az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

A Testület ezért a rendelkező részben foglaltak szerint, az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az állásfoglalást megküldi az intézkedést foganatosító szervek felettesének – a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjének.

Budapest, 2011. október 5.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag